

TM 4. Managementul deșeurilor în comunitățile rurale

Cadrul legislativ pentru managementul deșeurilor

Cadrul legislativ pentru managementul deșeurilor

Cristina Mihaela Salcă Rotaru

Universitatea Transilvania din Brașov

1. Introducere	4
2. Legislația națională privind deșeurile	5
3. Reglementări și obligații adresate autorităților publice locale	6
3.1. <i>Obligații care privesc managementul general al deșeurilor</i>	7
3.1.1. Obligații privind colectarea selectivă a deșeurilor	7
3.1.2. Obligații privind reutilizarea, reciclarea, valorificarea deșeurilor	10
3.1.3. Serviciile de salubritate	11
3.2. <i>Obligații ce derivă din activitatea specifică</i>	13
3.2.1. Obligații ce derivă din activitatea specifică a Consiliilor locale	13
3.2.2. Obligații ce derivă din activitatea specifică a primarilor	15
3.2.3. Obligații la încheierea contractelor de concesiune și de închiriere	16
4. Reglementări și obligații adresate persoanelor juridice	16
4.1. <i>Clasificarea și să codificarea deșeurilor</i>	16
4.2. <i>Evidența gestiunii deșeurilor și trasabilitatea</i>	17
4.3. <i>Colectarea selectivă/separată</i>	18
4.4. <i>Ierarhia etapelor în gestionarea deșeurilor conform OUG 92 din 2021</i>	20
4.5. <i>Alte obligații</i>	21
5. Reglementări și obligații adresate persoanelor fizice	21
5.1. <i>Obligații și sancțiuni prevăzute de OUG 92 din 2021 privind managementul deșeurilor</i>	22
5.2. <i>Obligații și sancțiuni prevăzute de Legea 101 din 2006 a serviciului de salubritate a localităților</i> .	23
5.3. <i>Obligații și sancțiuni prevăzute de Legea 249 din 2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje</i>	23
5.4. <i>Obligații și sancțiuni prevăzute de OUG 5 din 2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice</i>	23
5.5. <i>Obligații și sancțiuni prevăzute de HG 1132 din 2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori</i>	24

5.6. *Obligații și sancțiuni prevăzute de Legea 181 din 2020 privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile*..... 24

6. **Accesarea cursului**..... 24

7. **Referințe**..... 24

1. Introducere

În domeniul deșeurilor, politicile de mediu, și pe cale de consecință legislația de implementare, au evoluat atât ca urmare a problemelor determinate de modul nesustenabil de producție și de consum, generator de mari cantități de deșeuri la care s-a adăugat de un management neconform al acestora, dar și ca urmare a progresele științifice și economice. Făcând parte din Uniunea Europeană (UE), România și-a modelat politicile de mediu și legislația, inclusiv în domeniul deșeurilor, în conformitate cu politicile și legislația UE, dar și cu luarea în considerare a specificului național. Dintre cele 8 Programele de Acțiune pentru Mediu (PAM) care au avut un impact mai mare în ceea ce privește managementul deșeurilor amintim:

- PAM 6 (2002-2012), care a avut printre ariile prioritare de acțiune: conservarea resurselor naturale și gestionarea deșeurilor (Decizie, 2002, art.1). În perioada acestui program a fost elaborată și Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile, bază actuală a legislației deșeurilor în toate statele membre ale UE (Directivă, 2008, p. 3-30)

- PAM 7 (2013-2020), care în cadrul celui de al doilea obiectivului prioritar de acțiune se arată că atingerea acestuia necesită punerea în aplicare, integrală, a legislației Uniunii în domeniul deșeurilor. „Punerea în aplicare respectivă include aplicarea ierarhiei deșeurilor în conformitate cu Directiva-cadru privind deșeurile și utilizarea eficace a instrumentelor și măsurilor bazate pe piață și a altor măsuri pentru a se asigura că:

(1) depozitarea deșeurilor este limitată la deșeurile reziduale (care nu pot fi reciclate sau recuperate), având în vedere amănările prevăzute la articolul 5 alineatul (2) din Directiva privind depozitele de deșeuri;

(2) valorificarea energetică este limitată la materiale nereciclabile, având în vedere articolul 4 alineatul (2) din Directiva-cadru privind deșeurile;

(3) deșeurile reciclate sunt utilizate ca sursă majoră și fiabilă de materii prime pentru Uniune, prin dezvoltarea ciclurilor de materiale netoxice;

(4) deșeurile periculoase sunt gestionate în condiții de siguranță și generarea lor este redusă;

(5) transporturile ilegale de deșeuri sunt eradicate, pe fondul unei monitorizări foarte stricte; și

(6) deșeurile provenite din alimente sunt reduse” (Decizie, 2013, p.186)

Dar și la nivel internațional există preocupări privind un management integrat al deșeurilor, preocupări concretizate prin adoptarea de acte internaționale (tratate, convenții, acorduri) la care România este parte, fie ca stat individual, fie ca membru al UE, asumându-și astfel respectarea obligațiilor scrise în acestea. Cu

titlu exemplificativ amintim: Convenția de la Basel (1989) privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și eliminării acestora (Convenție, 1989); Amendamentele de la Geneva, (1995) la Convenția de la Basel din 1989 privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora (Amendament, 1995; Amendament, 1998).

Este astfel evident că implementarea politicilor de mediu, indiferent de nivelul la care au fost elaborate, necesită elaborarea unui cadru legislativ care să determine comportamente ce vor avea ca efect atingerea obiectivelor și țintelor stabilite.

Modalitatea de stabilire corectă a ierarhiei și întrepătrunderii actelor normative (a legislației) de la nivel internațional și nivelul UE cu cele de la nivel național este prezentată în cadrul *TM2 – Calitatea mediului*, 2.2. *Legislația de mediu – calitatea mediului*.

2. Legislația națională privind deșeurile

OUG 195 din 2005, în cadrul Capitolului IV din Regimul deșeurilor, arată că obligațiile privind gestionarea deșeurilor, se regăsesc atât în legislația specifică dar și în reglementările UE și „acordurilor și convențiilor internaționale la care România este parte” (Ordonanță, 2005, art. 32-33).

Legislația specifică deșeurilor pornește cu prevederile OUG 92 din 2021 privind regimul deșeurilor (Ordonanță, 2021), care transpune prevederile Directivei 98/2008, cu toate modificările și completările sale. Acestui act normativ i se adaugă și alte acte normative care:

- fie dezvoltă reglementările cu caracter general din cadrul OUG 92 din 2021 (de exemplu: deșeurile de ambalaje, deșeurile nepericuloase compostabile, deșeurile de echipamente electrice și electronice, ș.a.)
- fie aduc noi reglementări privind deșeurile excluse din domeniul de aplicare al OUG 92 din 2021 (de exemplu: deșeurile radioactive, deșeurii rezultate în urma activităților de prospectare, extracție, tratare și stocare a resurselor minerale, carcase de animale care au decedat în orice alt mod decât prin sacrificare, ș.a.).

Majoritatea reglementărilor vizează trei categorii diferite de participanți la procesul de management al deșeurilor: autoritățile publice (la nivel național sau local), persoanele juridice și persoanele fizice.

Datorită complexității și a întrepătrunderii diferitelor acte normative, și având în vedere specificul proiectului în care a fost elaborat prezentul material didactic, considerăm utilă prezentarea grupată a legislației și explicarea obligațiilor pe cele trei categorii anterior identificate: obligațiile administrației publice locale, obligațiile persoanelor juridice și obligațiile persoanelor fizice.

Acolo unde se întrepătrund și reglementări emise la nivel internațional sau la nivelul UE, se identifica actul normativ iar explicațiile se vor regăsi la capitolele destinate acestor tipuri de reglementări.

Caracteristica generală a legislației privind managementul deșeurilor constă în faptul că ierarhia aplicată prioritar, atât în cadrul politicii specifice, cât și în cadrul legislației aferente gestionării deșeurilor este:

- prevenirea generării deșeurilor;
- pregătirea deșeurilor pentru reutilizare;
- reciclarea deșeurilor;
- realizarea altor operațiuni de valorificare a deșeurilor, precum valorificarea energetică;
- eliminarea deșeurilor (Ordonanță, 2021, art.4, alin. (1)).

3. Reglementări și obligații adresate autorităților publice locale

Autoritățile administrației publice locale (APL) – din comune și orașe - sunt identificate în art. 121 din Constituția României, acestea fiind consiliile locale alese și primarii aleși, în condițiile legii, autorități care au autonomie în rezolvarea treburilor publice (Constituție, 1991). Detalierea obligațiilor generale ale acestor autorități se regălesc în Codul administrativ (Ordonanță, 2019) în cadrul Părții III, Administrația publică locală (art. 75 - 248).

Din perspectiva managementului deșeurilor, există obligații diferite pentru fiecare dintre autoritățile anterior identificate. Abordarea prezentării obligațiilor se va face întotdeauna pornind de la prevederile actului normativ general – OUG 195 din 2005 privind protecția mediului – urmând cu completarea lor din perspectiva OUG 92 din 2021 și continuând cu celelalte obligații existente în acte normative speciale.

Pornind de la prevederile art. 90 din OUG 195 din 2005 privind protecția mediului care, instituie obligații cu caracter general, și luând în considerare prevederile:

- Codului administrativ care cuprinde obligații privind mediul, pentru atât pentru consiliul local (art. 129), cât și pentru primari (art.155),
- OUG 92 din 2021 privind managementul deșeurilor,

considerăm că obligațiile autorităților publice locale pot fi grupate pe trei categorii astfel: (i) obligații care privesc managementul general al deșeurilor, (ii) obligații cu efect în managementul deșeurilor ce derivă din activitatea de emitere a actelor normative (HCL) și al actelor administrative și din încheierea de contracte și (iii) obligații privind stabilirea de politici de mediu sau management al deșeurilor. Aceste ultime obligații vor fi tratate separat, în contextul general al recomandărilor pentru politicile de mediu.

3.1. Obligații care privesc managementul general al deșeurilor

La modul general, APL trebuie să respecte și să „asigure implementarea la nivel local a obligațiilor privind gestionarea deșeurilor asumate prin Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană și pentru respectarea prevederilor convențiilor și tratatelor internaționale la care România este semnatară” (Ordonanță, 2021, art. 60, alin 1 pc.A, lit. a));

3.1.1. Obligații privind colectarea selectivă a deșeurilor

Colectarea separată sau selectivă a deșeurilor este una din preocupările actuale la nivelul Uniunii. Prin transpunerea legislației UE și implementarea sa, una din principalele obligații ale APL în realizarea concretă a managementului deșeurilor, constă în faptul că trebuie să asigure „colectarea separată, transportul, neutralizarea, valorificarea și eliminarea finală a deșeurilor, inclusiv a deșeurilor menajere periculoase, potrivit prevederilor legale în vigoare” (Ordonanță, 2021, art. 60, alin 1 pc. A, lit. g).

Cu privire la colectarea selectivă, OUG 92 din 2021:

1. prin art. 60, alin 1 pc. A, lit. h), impune APL-urilor obligația de a:

- oferii populației posibilitatea de a se debarasa, fără plată, de deșeurile de hârtie și carton, sticlă, metal, materiale plastice, lemn, textile, ambalaje, deșeuri de echipamente electrice și electronice, deșeuri de baterii și acumulatori și deșeuri voluminoase, inclusiv saltele și mobilă,
- asigura spațiile necesare pentru colectarea separată a deșeurilor, ținând cont de reglementările urbanistice și de cele emise de Ministerul Sănătății,
- dota spațiile, anterior identificate, cu containere specifice fiecărui tip de deșeu, iar

2. prin coroborare cu prevederile art. 10 alin. (2) din OUG 5 din 2015 privind **deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE)** (Ordonanță, 2015) impune APL-urilor obligația de a înființa centre de colectare a DEEE provenite de la gospodăriile particulare și de asigura colectare periodică a DEEE provenite de la gospodăriile particulare. Nerespectarea acestei obligații se sancționează cu amendă contravențională 10.000 lei la 20.000 lei.

Ca metodă de atingere a unui nivel ridicat de colectare separată și preluare a DEEE provenite de la gospodăriile particulare, APL are obligația instituirea unui serviciu public de colectare a DEEE (Ordonanță, 2015, art. 9 alin. (1)) organizat potrivit Legii nr. 51 din 8 martie 2006 a serviciilor comunitare de utilități publice (Lege, 2006a). Nerespectarea acestei obligații poate fi sancționată contravențional cu amendă de la 40.000 lei la 50.000 lei (Lege, 2006, art. 43, alin. (1), lit. c) .

Colectarea selectivă a **deșeurilor din construcții**, cunoscute și sub denumirea de deșeuri inerte, are în vedere două categorii complexe de obligații pentru APL:

- organizarea, gestionarea și coordonarea activității de colectare a deșeurilor provenite de la lucrări pentru care nu este necesară emiterea unei autorizații de construire/desființare potrivit art. 11 coroborat cu art.3 din Legea 50 din 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții (Lege, 1991b).
- organizarea, gestionarea și coordonarea activității de colectare a deșeurilor provenite de la lucrări de construcții abandonate pe teritoriul lor administrativ.

Atunci când este necesară o autorizație de construcție, obligațiile aparțin titularul autorizației de construire/desființare emise de către autoritatea competentă (art. 17 alin. 4 din OUG 92 din 2021). Aceste obligații le vom dezvolta în secțiunea ce tratează obligațiile persoanelor juridice și fizice.

O mare cantitate de deșeuri o reprezintă **deșeurile municipale**. Conform OUG 92 din 2021, deșeurile municipale sunt definite ca fiind deșeurile amestecate și deșeurile colectate separat de la gospodării, la care se adaugă deșeurile amestecate și deșeurile colectate separat din alte surse, în cazul în care deșeurile respective sunt similare ca natură și compoziție cu deșeurile menajere. Însă, NU sunt incluse în această categorie următoarele tipuri de deșeuri: deșeurile provenite din producție, agricultură, silvicultură, pescuit, fose septice și rețeaua de canalizare și tratare, inclusiv nămolul de epurare, vehiculele scoase din uz sau deșeurile provenite din activități de construcție și desființări (Anexa 1, pc.13 din OUG 92 din 2021). Se specifică cu claritate că definiția deșeurilor municipale, stabilită de OUG 92 din 2021, este aplicabilă tuturor situațiilor și tuturor responsabililor de gestionare a deșeurilor, chiar dacă aceste responsabilități sunt împărțite între actorii publici și cei privați.

Urmare a modificărilor aduse Directivei 98 din 2008, prin transpunere, OUG 92 din 2021 instituie pentru APL obligativitatea ca până la 31 decembrie 2023 să organizeze colectarea separată și reciclarea la sursă a **biodeșeurilor** sau colectarea separată a acestora, fără a le amesteca cu alte tipuri de deșeuri (art. 33 din OUG 92 din 2021). Prin biodeșeuri se înțeleg „deșeuri biodegradabile provenite din grădini și parcuri, deșeuri alimentare și de bucătărie provenite de la gospodării, birouri, restaurante, depozite angro, cantine, firme de catering sau magazine de vânzare cu amănuntul și deșeuri comparabile provenite din uzinele de prelucrare a produselor alimentare” (pc.3 din Anexa 1 la OUG 92 din 2021). Definiția se întregeste cu: (i) prevederile Regulamentului nr. 178/2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare care au devenit deșeuri și cu (ii) prevederile art.2 alin. (2) lit.a)

din OUG 92 din 2021 privind excluderea subproduselor de origine animală, inclusiv produsele transformate care intră sub incidența Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009.

Reglementările privind biodeșeurile se completează cu prevederile Legii 181 din 2020 privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile (Lege, 2020). Legea impunea APL, anterior chiar OUG 92 din 2021, „să implementeze sistemul de colectare separată a deșeurilor biodegradabile, ... și să încurajeze compostarea individuală în gospodăriile din mediul rural” (art. 1 alin. (3), Legea 181 din 2020). Deoarece APL asigură și răspund pentru colectarea separată a materialelor sau deșeurilor destinate compostării/digestiei anaerobe (art. 4. alin. (3) pct. (ii), Legea 181 din 2020), nerespectarea acestei obligații se sancționează contravențional cu amendă de la 5.000 lei la 15.000 lei.

Comisia UE, prin intermediul unor act cu caracter neobligatoriu – comunicare – pune la dispoziția comunității diverse informații privind gestionarea deșeurilor biologice, inclusiv costuri financiare estimative ale gestionării deșeurilor biologice (Carte verde, 2008; Carte verde, 2010).

Cu privire la colectarea selectivă a deșeurilor ce pot intra în categoria de biodeșeuri sunt incidente și prevederile Legii 249 din 2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a **deșeurilor de ambalaje** (Lege, 2015). Pentru ambalajele care au proprietatea de a fi biodegradabile (Anexa 2, pc.3, lit. c) și d)), începând cu anul 2025, „cantitatea care intră în tratare aerobă sau anaerobă poate fi considerată ca fiind reciclată în cazul în care tratarea generează compost, digestat ...” (art.15⁶, Legea 249 din 2015).

Pentru gestionarea corectă deșeurilor de ambalaje trebuie cunoscută atât definiția legală a ambalajului (Anexa 1 la Legea 249 din 2015) cât și cea a deșeurilor (Anexa 1 la OUG 92 din 2021). După colectarea separată a deșeurilor de ambalaje, unitățile administrativ-teritoriale/subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor au obligația, sub sancțiunea amenzii contravenționale de la 20.000 lei la 40.000 lei, să:

- organizeze, gestioneze și coordoneze, personal sau prin mandatarea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară din care fac parte, activitatea de valorificare materială și energetică a fluxului de deșeuri de ambalaje din deșeurile municipale împreună cu deșeurile municipale din aceleași materiale (art. 20, alin.(5), lit. a));
- stabilească modalitatea concretă de comercializare a deșeurilor cu valoare de piață și modalitatea de acoperire a costurilor pentru serviciile de colectare și transport, stocare temporară și sortare, prestate de către operatorul/operatorii de salubritate în funcție de contravaloarea materiilor prime secundare vândute și costurile nete pentru gestionarea deșeurilor de ambalaje din deșeurile municipale (art. 20, alin.(5), lit. c));

O atenție deosebită este acordată **deșeurilor periculoase**. Dacă reglementările anterioare privind gestionarea deșeurilor periculoase vizau, în principal, persoana juridică producătoare sau deținătoare de astfel de deșeuri, acum, conform art. 30 din OUG 92 din 2021, „până la 1 ianuarie 2025, autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor, respectiv asociațiile de dezvoltare intercomunitară ale acestora trebuie să organizeze colectarea separată a fracției de deșeuri periculoase care provin din gospodării, să se asigure ca sunt tratate ... și că nu contaminează alte fluxuri de deșeuri municipale”. Nerespectarea acestei obligații este sancționabilă cu amendă contravențională de la 5.000 lei la 15.000 lei. Mai mult, APL sunt obligate să asigure „spațiile necesare pentru colectarea separată a deșeurilor periculoase provenite de la populație” (art. 60, alin. (1), lit.i)).

Tot în categoria deșeurilor periculoase intră și **deșeurile de baterii și acumulatori**. Actul normativ care reglementează obligațiile privind managementul acestor deșeuri este HG 1132 din 2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori. Articolul 9 prevede ca obligația APL de a lua măsurile necesare pentru „a optimiza colectarea separată a deșeurilor de baterii și acumulatori în vederea minimizării eliminării bateriilor și acumulatorilor ca deșeuri municipale nesortate, pentru a atinge un înalt nivel de reciclare” (Hotărâre, 2008).

Explicațiile privind clasificarea deșeurilor periculoase sau stabilirea unor astfel de proprietăți se regăsesc la secțiunea destinată obligațiilor persoanelor juridice.

3.1.2. Obligații privind reutilizarea, reciclarea, valorificarea deșeurilor

1. Am menționat anterior că managementului deșeurilor îi este aplicabil prioritar și obligatoriu, anterior etapei de eliminare, în ordine, următoarele etape: pregătirea deșeurilor pentru reutilizare; reciclarea deșeurilor; realizarea altor operațiuni de valorificare a deșeurilor, precum valorificarea energetică.
2. APL nu sunt scutate de obligații în acest sens. OUG 92 din 2021 instituie obligații etapizate astfel:
 - atingerea nivelului de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală generată, minim pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din gospodării;
 - atingerea unui nivel minim de pregătire pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale de:
 - 5% din masă până în anul 2025;
 - 60% din masă până în anul 2030;
 - 65% din masă până în anul 2035;

3. Regulile de calcul al acestor procente sunt complexe și sunt reglementat de OUG 92 din 2021 la art. 19, care poate fi coroborat cu prevederile art. 14 și art. 15-15¹⁵ din Legea 249 din 2015 care stabilește obiective anuale, naționale, de:

- valorificare sau incinerare în instalații de incinerare cu valorificare de energie - minimum 60% din greutatea deșeurilor de ambalaje și,
- reciclare a deșeurilor de ambalaje - minimum 55% din greutatea totală a materialelor de ambalaj conținute în deșeurile de ambalaje. Obiectivului anual îi sunt stabilite valori minime pentru reciclarea fiecărui tip de material conținut în deșeurile de ambalaje. Astfel, pentru anul 2022 valorile minime sunt:
 - 60% din greutate pentru sticlă;
 - 60% din greutate pentru hârtie/carton;
 - 50% din greutate pentru metale feroase;
 - 20% din greutate pentru aluminiu;
 - 15% din greutate pentru lemn;
 - 22,5% din greutate pentru plastic, considerându-se numai materialul reciclat sub formă de plastic.

4. Aceste valori cresc etapizat în anii 2023, 2024, 2025 și 2030. Instituțiile publice locale și operatorii economici care colectează și/sau preiau deșeurile de ambalaje în vederea valorificării au obligația să furnizeze anual ministerului de resort datele referitoare la propriile activități cu privire la gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje și să își asume răspunderea pentru datele furnizate (art. 17, Legea 249 din 2015).

5. Un aspect important al colectării selective este dat de art.9, alin. (1), lit. p) din OUG 196 din 2005 privind fondul de mediu. Astfel, neîndeplinirea obiectivului anual de reducere a cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare din deșeurile municipale, cu procentul prevăzut în anexa nr. 6 la OUG 196 din 2005, obligă unitățile administrativ-teritoriale la plata unei contribuții de 50 lei/tonă, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitatea corespunzătoare obiectivului anual și cantitatea efectiv încredințată spre reciclare și alte forme de valorificare. Pentru unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor care nu au organizat serviciul public de salubritate, contribuția se calculează pentru întreaga cantitate de deșeuri municipale estimate ca fiind generate potrivit indicilor prevăzuți în Planul național de gestionare a deșeurilor, respectiv de 233 kg/locuitor/an în mediul urban și 105 kg/locuitor/an în mediul rural (Ordonanță, 2005b).

3.1.3. Serviciile de salubritate

6. Serviciului de salubritate se poate realiza în gestiune directă sau în gestiune delegată. Indiferent de modalitatea de gestiune adoptată, activitățile specifice serviciului de salubritate se organizează și se desfășoară pe baza unui regulament al serviciului și a unui caiet de sarcini, aprobate prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau ale asociației de

dezvoltare intercomunitară, după caz, conform art.12 alin. 3 din Legea 101 din 2006 (Lege, 2006b).

7. Pentru că marea majoritate a autorităților deliberative (consiliile locale) aleg delegarea gestiunii acestui serviciu, vom face referire în principal la această modalitate de realizare a serviciului de salubritate.
8. Contractelor privind serviciile de salubritate le sunt aplicabile, pe lângă prevederile Legii 51 din 2006 privind serviciile comunitare de utilități publice (Lege, 2006a) și prevederile Legii nr. 101 din 2006 privind serviciul de salubritate a localității, republicată (Lege, 2006b) și alături de cele ale OUG 92 din 2021.

Ca și regulă generală, legătura dintre actele normative trebuie făcută în sensul că Legea 51 din 2006 privind serviciile comunitare de utilități publice este un act normative cadru al acestor servicii printre care se regăsește și salubritatea localităților. Acolo unde există act normativ cu caracter special, în speță Legea nr. 101 din 2006 privind serviciul de salubritate a localității, se aplică prevederile acelu act, care se vor întregi cu prevederile actului normativ general precum și cu prevederile oricărui act la care se face referire sau care îl referă. De exemplu, Legea 101 din 2006 arată încă din art.1 că prevederile sale „se aplică serviciului public de salubritate a localităților, înființat și organizat de către autoritățile administrației publice locale la nivelul comunelor”. Acest lucru este în acord cu prevederile Legii 51 din 2006 care arată la art.1 alin.(3) că „Detalierea organizării, dezvoltării, finanțării, funcționării și gestionării fiecărui serviciu de utilități publice se face prin legi speciale, prin norme și reglementări sectoriale adoptate prin hotărâri ale Guvernului, și prin ordine ale autorităților de reglementare competente, precum și prin hotărâri ale autorităților administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale”. OUG 92 din 2021 vine și întregeste cadrul legislative cu obligațiile generale privind managementul deșeurilor, această ordonanță fiind, după cum am mai arătat, actul normativ cadru în domeniul deșeurilor, la care se adaugă orice prevedere cu caracter special din domeniu.

Deoarece Legea nr. 51 din 2006 și Legea nr. 101 din 2006, se adresează aproape în integralitatea lor APL, și în mod special consiliilor locale, în calitatea lor de autorități deliberative, vom prezenta în continuare doar acele obligații care se regăsesc în OUG 92 din 2021.

La atribuirea serviciilor de salubritate, respectând bineînțeles prevederile legale în materia achizițiilor publice, Legea 98 din 2016 privind achizițiile publice, (Lege, 2016), APL trebuie să:

- includă în caietele de sarcini și în contractele de delegare a gestiunii serviciului de salubritate, tarife distincte pentru activitățile desfășurate de operatorii de salubritate pentru gestionarea deșeurilor minim a fi colectate separat (deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă), respectiv pentru gestionarea celorlalte deșeurilor, care se vor colecta separat, în afara celor minim prevăzute de

OUG 92 din 2021. De exemplu, pentru stabilirea tarifelor aferente gestionării deșeurilor municipale coroborat cu gestiunea deșeurilor de ambalaje, se aplică prevederile Legii 249 din 2015, Anexa 6.

- stabilească și să includă în caietele de sarcini, în contractele de delegare a gestiunii serviciului de salubritate și în regulamentele serviciului de salubritate:
 - indicatori de performanță pentru fiecare activitate din cadrul serviciului de salubritate, care să cuprindă minim indicatorii prevăzuți în Anexa 5¹ la OUG 92 din 2021, astfel încât să se atingă obiectivele de reciclare prevăzute și
 - penalitățile pentru nerealizarea indicatorilor;
- să stabilească suportarea contribuției pentru economia circulară pentru cantitățile de deșeurii municipale destinate a fi depozitate care depășesc cantitățile corespunzătoare indicatorilor de performanță prevăzuți în contractele de delegare a gestiunii serviciului de salubritate;

Cu privire la contractelor de achiziții publice, în ceea ce privește includerea unor criterii de protecție a mediului și de prevenire a generării deșeurilor poate fi consultat Ghidul privind achizițiile publice ecologice (Ghid, 2016) sau Criteriile UE pentru achizițiile publice verzi pe categorii de produse (Criterii, 2016).

Conform principiului transparenței, dar și ca îndeplinire a obligației prevăzute la art. din OUG 92 din 2021, APL trebuie să asigure „informarea locuitorilor prin mijloace adecvate și prin postare pe site-ul propriu cu privire la:

- modalitatea de selectare a deșeurilor în gospodării și de aruncare a deșeurilor în spațiile special amenajate
- calendarul de ridicare al deșeurilor, pe tipuri și categorii;
- modalitatea de gestionare a deșeurilor periculoase generate în gospodării;
- rezultatele colectării selective a deșeurilor, pe categorii, și a valorificării acestora” (Ordonanță, 2021).

3.2. Obligații ce derivă din activitatea specifică

3.2.1. Obligații ce derivă din activitatea specifică a Consiliilor locale

Consiliul local, ca autoritate deliberativă, are inițiativă și hotărâște în toate problemele de interes local în care are competență, existând reglementări în acest sens, atât în Codul administrativ, cât și în toate actele normative care reglementează protecția mediului, inclusiv managementul deșeurilor.

La art. 129 din Codul administrativ, se regăsesc următoarele atribuții ale consiliului local:

- asigură protecția și refacerea mediului (alin.7 lit.i), sens în care asigură realizarea lucrărilor și luarea măsurilor necesare implementării și conformării cu prevederile angajamentelor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor (alin 4. lit.g).
- asigură cadrul necesar pentru serviciile comunitare de utilități publice de interes local (alin.7 lit. n).;
- stabilește și aprobă impozitele și taxele locale, în condițiile legii (alin.4 lit. c).
- hotărăște darea în administrare, concesiunea, închirierea sau darea în folosință gratuită a bunurilor proprietate publică a comunei, orașului sau municipiului, după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii (alin.6 lit. a);
- hotărăște vânzarea, darea în administrare, concesiunea, darea în folosință gratuită sau închirierea bunurilor proprietate privată a comunei, orașului sau municipiului, după caz, în condițiile legii (alin.6 lit. b);

În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, consiliul local adoptă hotărâri, cu majoritate absolută sau simplă. Cu titlu exemplificativ, în afara celor deja prezentate, în aplicarea practică a acestor atribuții arătăm că:

- art. 6 alin. (1) din Legea 101 din 2006 arată că „Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale/sectoarelor municipiului București au competențe exclusive în ceea ce privește înființarea, organizarea, gestionarea, coordonarea și atribuirea serviciului de salubritate a localităților”, enumerând cel puțin 18 atribuții în domeniu;
- art. 24 alin. (4) din Legea 101 din 2006 arată că „Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, împreună cu primarii și președinții consiliilor județene, după caz, în calitate de autorități executive și de semnatori ai contractelor de delegare a gestiunii, sunt responsabili de asigurarea serviciului de salubritate a localităților și urmăresc respectarea de către operator a indicatorilor de calitate a serviciului, a clauzelor contractuale și a legislației în vigoare referitoare la serviciul de salubritate”.
- în OUG 92 din 2021 se arată la art.17 alin. (5) lit. i) că APL trebuie „să stabilească și să aprobe pentru beneficiarii serviciului de salubritate tarife/taxe distincte pentru gestionarea deșeurilor minim prevăzute pentru colectare selectivă, respectiv pentru gestionarea celorlalte tipuri de deșeuri, precum și sancțiunile aplicate în cazul în care beneficiarul serviciului nu separă în mod corespunzător cele două fluxuri de deșeuri”. Coroborând prevederile anterioare, art. 30 alin. (3) din Legea 101 din 2006 arătăm că: „Constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 15.000 lei nerespectarea de către autoritățile administrației publice locale a obligației de a

institui taxe speciale pentru utilizatorii care refuză încheierea contractelor de prestări servicii cu operatorii de salubritate.”

- în OUG 92 din 2021 se arată la art.60 alin. (2) că APL „aprobă, prin hotărâri ale consiliului local/județean/general, măsurile necesare pentru interzicerea abandonării, aruncării necontrolate a deșeurilor sau gestionării neconforme cu ierarhia deșeurilor”.
- în Legea 249 din 2015, la art.20 alin. 7 lit. c) se arată că APL trebuie „să stabilească modalitatea concretă de comercializare a deșeurilor cu valoare de piață și modalitatea de acoperire a costurilor pentru serviciile de colectare și transport, stocare temporară și sortare, prestate de către operatorul/operatorii de salubritate în funcție de contravaloarea materiilor prime secundare vândute și costurile nete pentru gestionarea deșeurilor de ambalaje din deșeurile municipale;”

3.2.2. Obligații ce derivă din activitatea specifică a primarilor

Codul administrativ la art. 154 - Rolul primarului, arată că acesta „asigură ... punerea în aplicare a legilor, a decretelor Președintelui României, a ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, a hotărârilor consiliului local. Primarul dispune măsurile necesare și acordă sprijin pentru aplicarea ordinelor și instrucțiunilor cu caracter normativ ale miniștrilor, ale celorlalți conducători ai autorităților administrației publice centrale, ale prefectului, a dispozițiilor președintelui consiliului județean, precum și a hotărârilor consiliului județean, în condițiile legii”. Astfel, activitatea primarului este limitată prevederile legale cu caracter general dar și de reglementările emise de consiliul local.

Având autoritate executivă, primarul conduce instituțiile publice de interes local, precum și serviciile publice de interes local. Cu privire la serviciul public de salubritate, Legea 101 din 2006 spune că este „contravenție și se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 30.000 lei neurmărirea de către primar a întocmirii proiectului de regulament și a caietului de sarcini propriu al serviciului” (art. 30, alin. (2)).

De asemenea, primarul este cel care emite avizele, acordurile și autorizațiile date în competența sa prin lege, ulterior verificării și certificării de către compartimentele de specialitate din punct de vedere al regularității, legalității și de îndeplinire a cerințelor tehnice (art. 155 alin. (4), lit. g) din Codul administrativ). OUG 92 din 2021 face, în acest sens, trimitere la emiterea autorizației de construcție/desființare a construcțiilor.

Tot în cadrul prevederilor OUG 92 din 2021, în sarcina primarului cade obligația desemnării unei persoane din rândul angajaților proprii pentru urmărirea și îndeplinirii obligațiilor legale privind gestionarea deșeurilor prevăzute de legislația în vigoare (art. 60, alin (1), lit. f)), obligație aflată în concordanță cu prevederile OUG 195 din 2005 care stabilește ca faptă contravențională, sancționată cu amendă de la

30.000 lei (RON) la 60.000 lei (RON), nerespectarea „obligațiilor autorităților administrației publice locale de a avea personal specializat pentru protecția mediului și de a colabora în acest scop cu autoritățile pentru protecția mediului” (art. 96, alin.(2), pc.9).

3.2.3. Obligații la încheierea contractelor de concesiune și de închiriere

La art. 318 din Codul administrativ, se arată că la atribuirea contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, între criteriile de atribuire se află și protecția mediului înconjurător. Mai mult, contractul de concesiune de bunuri proprietate publică trebuie să cuprindă și clauze contractuale referitoare la împărțirea responsabilităților de mediu între concedent și concesionar (art.324, alin.(4)). Aceste prevederi se aplică și în cazul bunuri proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale (art.362).

În mod similar, în cazul contractelor de închiriere a bunurilor proprietate publică:

- „autoritatea contractantă are dreptul de a impune în cadrul documentației de atribuire, în măsura în care acestea sunt compatibile cu obiectul contractului, condiții speciale de îndeplinire a contractului prin care se urmărește obținerea unor efecte de ordin social sau în legătură cu protecția mediului și promovarea dezvoltării durabile” (art.334, alin.(4));
- printre criteriile de atribuire a contractului de închiriere se află și protecția mediului înconjurător (art.340, alin.(1), lit.c).

Aceste prevederi se aplică și în cazul bunuri proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale (art.362).

4. Reglementări și obligații adresate persoanelor juridice

OUG 92 din 2021 conține prevederi privind managementul deșeurilor care se adresează fie tuturor persoanelor juridice, fie doar acelor care desfășoară anumite activități cum ar fi: colectarea deșeurilor, transportul deșeurilor, reciclarea și valorificarea deșeurilor

Obligația generală este cea de colectare selectivă, în vederea parcurgerii etapelor de reutilizare, reciclare sau valorificare și doar după aceea, în cazul în care nu se poate realiza nici una din etapele anterioare, eliminarea prin depozitare.

4.1. Clasificarea și să codificarea deșeurilor

Obligația colectării selective se cumulează cu obligațiile cumulative de la art. 8 alin. (1), de clasificare și de codificare a deșeurile generate din activitatea proprie, urmate de întocmirea unei liste a acestora.

Clasificarea și codificarea se face conform cu prevederile Deciziei UE nr 532 din 2000 de stabilire a unei liste de deșeuri (Decizie, 2000) și a Anexei 3 la Directiva 98 din 2008 (Directivă, 2008a). Menționăm că prezentarea în facsimil a Anexei 4 la OUG 21 din 2021, nu mai corespunde realității legislative, adică a modificărilor aduse Directivei 98 din 2008.

Pentru clasificarea și codificarea deșeurilor sunt aplicabile, alături de Decizia UE nr. 532 din 2000 și Anexa 3 la Directiva 98 din 2008, și:

- Regulamentul nr. 1.907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH) (Regulament, 2006b),
- Regulamentul (CE) nr. 1.272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor (Regulament, 2008),
- Regulamentul (CE) nr. 1.013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri (Regulament, 2006a).

Pașii pentru identificarea corectă a codului ce se atribuie fiecărui tip de deșeu generat, în vederea stabilirii corecte a managementului acestora, precum și legătura între toate acte normative enumerate sunt foarte bine explicate în Comunicarea Comisiei privind orientări tehnice referitoare la clasificarea deșeurilor (Comunicare, 2018).

Relativ la obligația încadrării corecte a unui deșeu în codul corespunzător, este aplicabilă sancțiunea contravențională a amenzii de la de la 20.000 lei la 40.000 lei pentru nerespectarea:

- clasificării și codifică deșeurilor
- deținerii unei caracterizări a deșeurilor periculoase generate din propria activitate și a deșeurilor care pot fi considerate periculoase din cauza originii sau compoziției și dacă acestea prezintă una sau mai multe dintre proprietățile prevăzute în Anexa nr. 4/Anexa 3 la Directiva 98 din 2008.

4.2. Evidența gestiunii deșeurilor și trasabilitatea

Obligația de a ține evidența, cronologică, lunară și sub formă tabelară a deșeurilor periculoase sau nepericuloase generate din propria activitate, se deduce din prevederile art. 8 și 48 alin. (1) ale OUG 92 din 2021. Subliniem că HG 856 din 2002 privind evidenta gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase (Hotărâre, 2002b) nu este abrogată, dar dintre prevederile acesteia mai pot fi utilizate doar modelele de evidență a gestiunii deșeurilor regăsite în Anexa

1. Termenul de păstrarea evidenței este de cel puțin 3 ani pentru toți producătorii de deșeuri, cu excepția operatorilor economici care desfășoară activități de transport, pentru care perioada de păstrare a evidenței este de cel puțin 12 luni.

Asigurarea trasabilității se face de la locul de generare al deșeurilor până la destinația finală a acestora, și este coroborată cu informațiile de evidență a gestiunii deșeurilor conținute în art. 48 din OUG 92. Elementele trasabilității, care înseamnă „caracteristica unui sistem de a permite regăsirea istoricului, a utilizării sau a localizării unui deșeu prin identificări înregistrate” (Anexa 1, pc.33 din OUG 92 din 2021) se regăsesc în cerințele privind evidența, cuprinse în art. 48 din OUG 92 din 2021.

4.3. Colectarea selectivă/separată

Cu privire la colectarea selectivă, art. 16 alin.(1) din OUG 92 din 2021, impune inclusiv neamestecarea deșeurilor sau materiale cu proprietăți diferite, alături de deținerea de „spații special amenajate pentru stocarea deșeurilor în condiții care să garanteze reducerea riscului pentru sănătatea umană și deteriorării calității mediului” (art. 15, alin (3)).

Obligațiile de colectare selectivă/separată se regăsesc în diverse acte normative, dintre care amintim:

1. OUG 92 din 2021 la:

- art. 17 alin. (3), care obligă producătorii de deșeuri și deținătorii de deșeuri să introducă „colectarea separată cel puțin pentru hârtie, metal, plastic și sticlă, iar până la data de 1 ianuarie 2025 și pentru textile”.
- art. 17 alin. (4), care obligă titularul autorizației de construire/desființare să „institue sisteme de sortare pentru deșeurile provenite din activități de construcție și desființare, cel puțin pentru lemn, materiale minerale - beton, cărămidă, gresie și ceramică, piatră, metal, sticlă, plastic și ghips pentru reciclarea/reutilizarea lor pe amplasament”,
- art. 27 alin. (1), care impune o colectare a deșeurilor periculoase „în funcție de proprietățile fizico-chimice, de compatibilități și de natura substanțelor de stingere care pot fi utilizate pentru fiecare categorie de deșeuri în caz de incendiu” tuturor producătorilor și deținătorilor de deșeuri periculoase, inclusiv „operatorilor economici autorizați din punctul de vedere al protecției mediului să desfășoare activități de colectare, transport, stocare și tratare a deșeurilor periculoase”.
- art. 31 alin. (1), care impune colectarea separată, inclusiv pe caracteristici, a uleiurilor uzate, arătând că trebuie ținut cont, în acest sens de bunele practici existente. Sunt detaliate cu privire la modalitatea de colectare separată că recipientele trebuie să fie închise etanș, rezistente la șoc mecanic și termic. Menționăm că prin uleiurile uzate, obiect al obligației anterioare, se înțeleg

„toate uleiurile minerale sau lubrifiantii sintetici sau uleiurile industriale care au devenit improprie folosinței pentru care au fost destinate inițial, cum ar fi uleiurile utilizate de la motoarele cu combustie și de la sistemele de transmisie, uleiurile lubrefiante, uleiurile pentru turbine și cele pentru sistemele hidraulice” (Anexa 1, pc. 34).

Nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 17 alin. (3) și (4), art. 27 alin. (1) și art. 31 se sancționează cu amendă de la 20.000 la 40.000 de lei.

2. Legea 249 din 2015 care impune colectarea selectivă, prevăzând în cadrul:

- art. 20, alin. (4) obligația operatorilor economici „deținători de ambalaje folosite din comerț și industrie și/sau de deșeuri de ambalaje din comerț și industrie” de a returna „ambalajele folosite către furnizori sau operatorii economici desemnați de aceștia” sau de a preda deșeurile de ambalaje către colectori desemnați. Nerespectarea acestei obligații se sancționează cu amendă de la 20.000 la 40.000 de lei
- art. 20, alin. (7¹) obligația persoanelor juridice din „industria hotelieră, a serviciilor alimentare, și în special a unităților care organizează evenimente, pregătesc și servesc alimente și băuturi”, de a preda unor colectori autorizați ambalajele folosite sau de a „depune deșeurile de ambalaje, pe tipuri de materiale, în sistemele de colectare separată a deșeurilor municipale”, gestionate de către operatorii de salubritate,
- art. 20, alin. (7²) obligația celorlalte persoanelor juridice de a „preda, contra cost, ambalajele folosite și/sau deșeurile de ambalaje unor colectori autorizați pentru achiziționarea deșeurilor de ambalaje de la populație” sau de a „depune deșeurile de ambalaje, pe tipuri de materiale, în sistemele de colectare separată a deșeurilor municipale”, gestionate de către operatorii de salubritate.

3. OUG 5 din 2015 care asimilând DEEE provenite de la gospodării particulare cu „DEEE de origine comercială, industrială, din instituții și din alte surse care, datorită naturii și cantității lor, sunt similare celor provenite de la gospodării particulare” (Anexa 5, pc. i) impune colectarea separată a acestora prin intermediul art. 9, art. 10 alin. (5) și (6).

4. Legea 181 din 2020, care impune colectarea separată a deșeurilor biodegradabile destinate compostării/digestiei anaerobe și obligația de a depune aceste deșeuri în spațiile indicate sau să le predea operatorilor autorizați pentru colectarea lor. Nerespectarea acestor obligații se sancționează cu amendă de la 10.000 la 20.000 de lei.

5. HG 1132 din 2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori, instituie o serie de obligații pentru utilizatorul final de baterii și acumulatori auto și industriali printre care și cele de colectare separată în vederea predării lor spre reciclare, valorificare, eliminare conformă. Prin utilizator final se înțelege: orice persoană fizică, persoană fizică autorizată sau persoană juridică care cumpără ori dobândește baterii sau acumulatori portabili, baterii ori acumulatori auto, baterii sau acumulatori industriali în scopul utilizării lor, și nu al comercializării (art. 3, lit. s). Conform art. 7 alin. (18), „utilizatorul final este obligat să predea deșeurile de baterii și acumulatori auto și industriale separat de alte deșeuri către: a) distribuitorii de baterii și acumulatori angro și en detail; b) unitățile care prestează servicii de înlocuire a bateriilor și acumulatorilor; c) punctele de colectare pentru deșeuri de baterii și acumulatori; d) producător, după caz”.

Nerespectarea obligațiilor prevăzute se sancționează cu amendă contravențională cuprinsă între 5.000 și 7.500 lei pentru persoane juridice.

6. Ordinul 1226 din 2012 al Ministrului Sănătății pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale (Ordin, 2012). Normele tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale se adresează producătorilor de deșeuri medicale, persoană fizică sau juridică ce desfășoară activități medicale din care rezultă deșeuri medicale (art.7 lit.s). Activitate medicală este „orice activitate de diagnostic, prevenție, tratament, cercetare, precum și de monitorizare și recuperare a stării de sănătate, care implică sau nu utilizarea de instrumente, echipamente, substanțe ori aparatură medicală” (art. 7 lit.a);

4.4. Ierarhia etapelor în gestionarea deșeurilor conform OUG 92 din 2021

Reamintind ierarhia obligatorie în gestionarea deșeurilor - pregătirea pentru reutilizare; reciclarea; alte operațiuni de valorificare, precum valorificarea energetică - înainte eliminării prin depozitare, arătăm că:

- producătorii de deșeuri și deținătorii de deșeuri au obligația de a se asigura că deșeurile sunt pregătite pentru reutilizare, reciclate sau sunt supuse altor operațiuni de valorificare (art. 15 alin. (1)),
- producătorul sau deținătorul care transferă deșeuri către una dintre persoanele fizice autorizate ori persoanele juridice prevăzute la art. 23 alin. (1) în vederea efectuării unor operațiuni de tratare preliminară operațiunilor de valorificare sau de eliminare completă nu este scutit, ca regulă generală de responsabilitate pentru realizarea operațiunilor de valorificare ori de eliminare completă (art.24, alin.(1)),

- principiile autonomiei și proximității nu semnifică obligația de a deține la nivel național toate tipurile de instalații pentru valorificarea și eliminarea deșeurilor (art. 25, alin.(7)).

Nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 15 alin. (1) și art.24, alin.(1) se sancționează cu amendă de la 20.000 la 40.000 de lei.

Pentru a înțelege corect obligațiile, insistăm asupra cunoașterii definițiilor legale a termenilor utilizați, așa cum acestea se regăsesc în Anexa 1 la OUG 92 din 2021.

4.5. Alte obligații

OUG 92 din 2021 impune pentru persoanele juridice care își desfășoară activitatea în baza unei autorizații de mediu/autorizații integrată de mediu:

- să desemneze, din rândul angajaților proprii, o persoană instruită conform art. 23, alin. (4) și (5) pentru îndeplinirea obligațiilor legale privind gestionarea deșeurilor, sau să delege această obligație unei terțe persoane.
- facă un audit de deșeuri, în urma căruia este obligată să întocmească și să implementeze: un program de prevenire și reducere a cantităților de deșeuri generate din activitatea proprie sau, după caz, de la orice produs fabricat; măsuri care respectă un anumit design al produselor, și să adopte măsuri de reducere a pericolozității deșeurilor (art. 44, alin. (1)).

Nerespectarea obligațiilor anterior menționate se sancționează cu amendă de la 20.000 la 40.000 de lei.

5. Reglementări și obligații adresate persoanelor fizice

Protecția mediului nu este atributul doar al autorităților publice locale sau al persoanelor juridice. Este adevărat că la o primă vedere rolul acestora și nerespectarea obligațiilor lor au un efect negativ mai mare, dar să nu uităm că fiecare dintre noi, prin activitatea personală de zi cu zi, avem un impact negativ, care cumulat la nivelul întregii populații devine unul major.

Unul din efectele negative asupra mediului ce rezultă din activitatea personală, casnică, este cel de producere al deșeurilor. Selectarea neadecvată, pe fracțiile minime (sticlă, metal, plastic, hârtie și carton) și fracțiile nou introduse (deșeurile din construcții și biodeșeurile) duce la umplerea rapidă, înainte de termen a depozitelor de deșeuri și astfel la depozități ilegale, necontrolate.

Deși obligația de a atinge țintele prevăzute de OUG 92 din 2021 de pregătire pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale aparține APL, realizarea acestora depinde și fiecare persoană fizică în parte, prin realizarea colectării selective a acestor deșeuri și predarea către punctele sau persoanele juridice autorizate

în acest sens. Depășirea cantității maxime admisibile de deșeu municipal trimise spre depozitare are ca efect aplicarea de penalități și majorări de taxe, ceea ce duce la creșterea taxelor de salubritate.

Chiar dacă riscurile asociate unui management defectuos sau incorect al deșeurilor sunt de obicei privite din perspectiva protecției mediului, al riscurilor de mediu, nu sunt de neglijat nici riscurile pentru sănătatea umană și, în special, pentru lucrătorii din domeniul deșeurilor.

Deoarece obligațiile persoanelor fizice privind generarea, colectarea selectivă și eliminarea lor sunt multiple și prevăzute în diferite acte normative, vor fi prezentate doar acelea care, prin efectul negativ adus mediului și sănătății umane, sunt sancționate contravențional mai drastic.

5.1. Obligații și sancțiuni prevăzute de OUG 92 din 2021 privind managementul deșeurilor

Persoanele fizice au obligația, prevăzută la art.16, de a colecta deșeurile separat și de a nu le amesteca cu alte deșeuri sau materiale cu proprietăți diferite. Nerespectarea obligațiilor anterior menționate se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 15.000 lei.

Deșeurile colectate separat, trebuie depuse, pe tipuri, în sistemul de colectare separată a deșeurilor municipale gestionate de operatorii economici de salubritate sau în centrele/containere special prevăzute pentru colectare (art.30 alin. (4)).

Nerespectarea obligațiilor anterior menționate se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 6.000 lei.

Tot cu amendă de la 3.000 lei la 6.000 lei este sancționată și fapta de a nu preda întreaga cantitate de ulei vegetal folosit către operatorii economici autorizați (art.30 alin. (5)).

Persoanele fizice care efectuează lucrări de construcții care necesită obținerea unei autorizații de construire și/sau desființare, conform Legii nr. 50/1991, trebuie să gestioneze corect deșeurile din construcții și desființări, nerespectarea obligațiilor anterior menționate sancționându-se cu amendă de la 5.000 lei la 15.000 lei.

Abandonarea deșeurilor este interzisă. Sancțiunea aplicată unei astfel de fapte, comise de o persoană fizică, este amenda contravențională de la 10.000 lei la 20.000 lei (art. 20, alin. (3)). Însă este bine de știut că după identificarea producătorului/deținătorului de deșeuri care a abandonat deșeurile, acesta este obligat să suporte atât cheltuielile efectuate de unitatea administrativ – teritorială pentru gestionarea lor corectă, cât și pe cele legate de acțiunile întreprinse pentru identificare (art. 22, alin. (3) și (4)).

Tot cu amendă de la 5.000 lei la 15.000 lei sunt sancționate faptele de: eliminare a deșeurilor în afara spațiilor autorizate și incendierea deșeurilor de orice fel (art. 20, alin. (4) și (5)).

5.2. Obligații și sancțiuni prevăzute de Legea 101 din 2006 a serviciului de salubritate a localităților

Orice persoană fizică are obligația de a încheia un contract de prestări servicii cu operatorul de salubritate licențiat în aria de delegare respectivă (art. 30 alin. (5)). Nerespectarea acestei obligații se sancționează cu amendă de la 500 lei la 1.000 lei.

O dată încheiat contractul de prestări servicii de salubritate, având calitatea de utilizatori direcți sau indirecti, membrii comunității, inclusiv persoanele fizice, au obligația de a asigura precolectarea separată a deșeurilor pe care le-au generat în propria gospodărie sau ca urmare a activităților lucrative pe care le desfășoară. Nerespectarea acestei obligații poate fi sancționată cu amendă de la 100 lei la 300.

Și Legea 101 din 2006 "sancționează cu amendă de la 1.500 lei la 3.000 lei fapta de aprindere și/sau ardere a deșeurilor din recipientele de precolectare/colectare sau de ardere a deșeurilor vegetale rezultate de la operațiunile de curățare a spațiilor verzi, arbuștilor, arborilor etc" (art. 30 alin. (4)).

5.3. Obligații și sancțiuni prevăzute de Legea 249 din 2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje

Legea 249 din 2015, obligă persoanele fizice care generează ambalaje folosite și/sau deșeuri de ambalaje:

- „să returneze ambalajele folosite pentru care au plătit o sumă de bani în cadrul unui sistem de garanție-returnare; sau
- să predea contra cost ambalajele folosite și/sau deșeurile de ambalaje unor colectori autorizați care preiau prin achiziție ambalajele folosite și/sau deșeurile de ambalaje de la populație; sau
- să depună deșeurile de ambalaje, pe tipuri de materiale, în sistemele de colectare separată a deșeurilor municipale, gestionate de către operatorii de salubritate, inclusiv în centrele de colectare special amenajate" (art. 20, alin. (7)).

5.4. Obligații și sancțiuni prevăzute de OUG 5 din 2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice

Articolul 39, alin. (2) din ordonanță, impune persoanelor fizice care dețin DEEE, inclusiv cele provenite de la EEE importate pentru folosința proprie, sub sancțiunea amenzii contravenționale de la 500 lei la 1.000 lei,

obligația de a preda DEEE către sistemele de colectare. Pentru a înțelege care sunt DEEE-urile, trebuie cercetate Anexa 3 și Anexa 4 la ordonanță.

5.5. Obligații și sancțiuni prevăzute de HG 1132 din 2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori

HG 1132 din 2008 prin prevederile art. 7 alin. (18), obligă utilizatorul final de baterii și acumulatori auto și industriali, să predea deșeurile de baterii și acumulatori auto și industriale separat de alte deșeuri către:

- „distribuitorii de baterii și acumulatori angro și en detail;
- unitățile care prestează servicii de înlocuire a bateriilor și acumulatorilor;
- punctele de colectare pentru deșeuri de baterii și acumulatori;
- producător, după caz”.

Nerespectarea obligației de mai sus, în oricărei dintre formele sale, poate fi sancționată cu amendă de la 1.000 la 1.200 lei.

5.6. Obligații și sancțiuni prevăzute de Legea 181 din 2020 privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile

Legea 181 din 2020 impune colectarea separată a deșeurilor biodegradabile destinate compostării/digestiei anaerobe și obligația de a depune aceste deșeuri în spațiile indicate sau de a le preda operatorilor autorizați pentru colectarea lor. Nerespectarea acestor obligații se sancționează cu amendă de la 400 la 800 de lei

6. Accesarea cursului

7. Referințe

Amendament, (1995). AMENDAMENT din 22 septembrie 1995 la Convenția de la Basel, accesibil la:

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/36209>

Amendament, (1998). AMENDAMENTUL ȘI ANEXELE VIII ȘI IX din 27 februarie 1998 la Convenția de la Basel,

accesibil la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/36210>

Carte verde, (2008). Carte verde privind gestionarea deșeurilor biologice în Uniunea Europeană, COM 811,

accesibilă la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52008DC0811&qid=1663090617948>

Carte verde, (2010). Cartea verde a Comisiei privind gestionarea deșeurilor biologice în Uniunea Europeană

Rezoluția Parlamentului European din 6 iulie 2010 referitoare la Cartea verde a Comisiei privind gestionarea deșeurilor biologice în Uniunea Europeană. COM 351/2011, accesibilă la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:52010IP0264&qid=1662828367683>

Constituție, (1991). Constituția României din 1991, republicată, în M.Of. nr. 767/31 oct. 2003, accesată la:

<http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339>

Convenție, (1989). Convenția de la Basel (1989) privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor

periculoase și eliminării acestora, accesibilă la: http://publications.europa.eu/resource/cellar/591f82a6-a6a1-4398-b531-41ac8b97ffa9.0022.01/DOC_1

Comunicare, (2018). Comunicarea Comisiei privind orientări tehnice referitoare la clasificarea deșeurilor,

JO C 124, 9.4.2018, p. 1-134

Criterii, (2016). Criteriile UE pentru achizițiile publice verzi pe categorii de produse, accesibil la:

http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-08-25_Criterii_achizitii_publice_verzi%281%29.pdf

Decizie, (2000). Decizia Comisiei din 3 mai 2000 de înlocuire a Deciziei 94/3/CE de stabilire a unei liste de

deșeuri în temeiul articolului 1 litera (a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deșeurile și a Directivei 94/904/CE a Consiliului de stabilire a unei liste de deșeuri periculoase în temeiul articolului alineatul (4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deșeurile periculoase, accesibilă la:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32000D0532&qid=1663146249928>

Decizie, (2002). Decizia nr. 1600/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iulie 2002 de

stabilire a celui de-al șaselea program comunitar de acțiune pentru mediu. Publicată în JO L 242, 10.9.2002, accesată la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/ALL/?uri=CELEX:32002D1600>.

Decizie, (2013). Decizia nr. 1386/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2020 „O viață bună, în limitele planetei noastre”, accesată la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1386&from=EN>

Directivă, (1991). Directiva Consiliului 91/271/ din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, accesată la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A01991L0271-20140101&qid=1664387157545>

Directivă, (2000). Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, accesată la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02000L0060-20141120&qid=1664311712776>

Directivă, (2004). Directivei 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, accesibilă la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32004L0107&qid=1664392195851>

Directivă, (2006). Directiva 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării, accesibilă la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32006L0118&qid=1664395595792>

Directivă, (2008). Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, accesibilă la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0050&qid=1664395665872>

Directivă, (2008a). Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (Text cu relevanță pentru SEE), Publicată în *OL* 312, 22.11.2008, p. 3–30, accesată la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008L0098-20150731&from=EL>

Directivă, (2010). Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării), accesibilă la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32010L0075&qid=1664395758395>

Directivă, (2016). Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, accesibilă la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32016L2284&qid=1664393142611>

Ghid, (2016). Ghidul privind achizițiile publice ecologice, accesibil la:

https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_ro.pdf

Hotărâre, (1963). Sinteză, 21.10.2021, a Hotărârea Curții din data de 5 februarie 1963, privind efectul direct al dreptului Uniunii Europene, accesată la: <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/the-direct-effect-of-european-union-law.html>

Hotărâre, (2000). Hotărârea Guvernului nr. 964 din 13 octombrie 2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, M.O. nr. 526 din 25 octombrie 2000, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/24726>

Hotărâre, (2002a). Hotărârea Guvernului nr. 188 din 28 februarie 2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate, M.O. nr. 187 din 20 martie 2002, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/34651>

Hotărâre, (2002b). Hotărârea Guvernului nr. 856 din 2002 privind evidenta gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/38294>

Hotărâre, (2008). Hotărârea Guvernului nr. 1132 din 2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori, M.O. nr. 667 din 25 septembrie 2008, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/97608>

Hotărâre, (2009). Hotărârea Guvernului nr. 53 din 2009 pentru aprobarea Planului național de protecție a apelor subterane împotriva poluării și deteriorării, M.O. nr. 96 din 18 februarie 2009, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/102435>

Hotărâre, (2016). Hotărârea Guvernului nr. 570/2016 privind aprobarea Programului de eliminare treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase și alte măsuri pentru principalii poluanți, M.O. nr. 633 din 18 august 2016, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/181020>

Lege, (1991a). Legea nr. 6 din 1991 pentru aderarea României la Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, M.O. nr. 18 din 26 ianuarie 1991, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/1427>

Lege, (1991b). Legea nr. 50 din 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată. M.O. nr. 933 din 13 octombrie 2004, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/55794>

Lege, (2002). LEGE nr. 265 din 15 mai 2002 pentru acceptarea amendamentelor la Convenția de la Basel (1989) privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, M.O. nr. 352 din 27 mai 2002, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/36206>

Lege, (2006a). Legea nr. 51 din 8 martie 2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată. M.O. nr. 121 din 5 martie 2013, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/70015>.

Lege, (2006b). Legea nr. 101 din 25 aprilie 2006 a serviciului de salubritate a localităților, republicată. M.O. nr. 658 din 8 septembrie 2014, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/71304>

Lege, (2013). Legea nr. 278 din 2013 privind emisiile industriale, M.O. nr. 671 din 1 noiembrie 2013, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/152286>

Lege, (2015). Legea 249 din 2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, M.O. 809 din 30 octombrie 2015, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/172506>

Lege, (2016). Legea 98 din 2016 privind achizițiile publice, M.O. nr. 390 din 23 mai 2016, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/178667>

Lege. (2018b). Legea nr. 293 din 3 decembrie 2018 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, M.O. nr. 1042 din 7 decembrie 2018, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/208582>

Lege, (2020). Legea nr. 181 din 2020 privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile. M.O. nr. 762 din 20 august 2020, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/229273>).

MAE, (2021). Temă globală- Schimbările climatice, accesată la: <https://www.mae.ro/node/3126>

Ordin, (2012). Ordinul 1226 din 2012 al Ministrului Sănătății pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale, M.O. nr. 855 din 18 decembrie 2012, accesibil la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/143905>

Ordonanță, (2005). ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, M.O. nr. 1196 din 30 decembrie 2005, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/67634>

Ordonanță, (2005b). ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 196 din 2005 privind fondul de mediu. M.O. nr. 1193 din 30 decembrie 2005, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/67529>

Ordonanță, (2012). ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 34 din 27 iunie 2012 pentru stabilirea cadrului instituțional de acțiune în scopul utilizării durabile a pesticidelor pe teritoriul României, M.O. nr.435 din 30 iunie 2012, accesibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/139235>

Ordonanță, (2015). ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 5 din 2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE). M.O. nr. 253 din 16 aprilie 2015, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/167211>

Ordonanță, (2019). ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ, M.O. nr. 555 din 5 iulie 2019, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/249654>

Ordonanță, (2021). ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 92 din 19 august 2021 privind managementul deșeurilor, M.O. nr. 820 din 26 august 2021, accesată la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/245846>

Regulament, (2006a). Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri, accesibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32006R1013&qid=1663146707986>

Regulament, (2006b). Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei Text cu relevanță pentru SEE., accesibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32006R1907&qid=1663146591081>

Regulament, (2008). Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (Text cu relevanță pentru SEE), accesibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32008R1272&qid=1663146802671>

Regulament, (2020). Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei, accesibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32020R0741&qid=1664388252852>

Rotaru C.S., Manciuca, I.; Draghici, C. (2019). Effect of environmental monitoring on the environmental legislative process. Environmental Engineering and Management Journal, 18 (8), 1843-1847.